

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput VII. Idem (a) Brixienſis Epifcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

dist. cap. Episcopus 6. 71. dist. unde tot sacris Ecclesie canonibus prohibuitur legimus Episcopis, Presbyteris, Diaconis, & Subdiaconis, accedere ad uxorem jam relictam, & sequestratam. Concil. Turon. 2. sub Joanne III. can. 14. Episcopum Episcopam non habentem nulla sequatur turba mulierum. Et can. 20. Si inventus fuerit Presbyter cum sua Presbyteria, aut Diaconus cum sua Diaconissa, aut Subdiaconus cum sua Subdiaconissa, per annum integrum excommunicatus habeatur. Concil. Altiflod. can. 21. ibi: Ne Presbyter cum sua Presbytero dormiat. Et cap. si quis rapuerit 27. quest. 1. quibus Concilio decretis lucem affert historia Ursicini Episcopi, qui à tempore accepti ordinis presbyteram suam ut fororem diligens, sed quasi hostem cavens, ad se propius accedere non sinebat, ut refertur in cap. presbyter, 32. dist. In eodem etiam sensu accipiendum est decretum Zacharie Papæ de Presbyteria, Diacona, Nona, Monacha nefario conjugio minime copulandis. Vocabantur ergo Episcopa, Presbyteræ, Diaconissæ, Subdiaconissæ, quæ nomine alio, relicta Episcopi, Presbyteri, Diaconi, Subdiaconi dicuntur in Concilio Aurel. 1. can. 13. Altiflod. can. 22. Epaun. can. 32. & aliis. Debebant ergo olim uxores Episcoporum, Presbyterorum, Diaconorum, Subdiaconorum castitatem temovere antequam earum mariti sacris ordinibus initiarentur; itemque vel monialium cœtui aggregari, vel in Diaconissarum ordinem adlegi solebant: quod Synodus 6. can. 42. aperte ostendit ibi: Uxor ejus, qui ad Episcopalem dignitatem promotus

est, communi sui viri consensu prius separata, postquam in Episcopum ordinatus est, ac consecratus, monasterium ingrediatur, procul ab Episcopi habitatione structum, & Episcopi providentiâ fruatur; sui autem digna visa fuerit, etiam ad Diaconatus dignitatem provehetur. Exemplis etiam id illustrat Hallier. de saceris elect. cap. 2. §. 6. fol. 503. sed ex novo jure præsentis textus uxor Episcopi debet necessariò religionem ingredi, tum ob sanctiorem mariti vitam, tum ob ejus majorem dignitatem, Uxores autem relictae, tam ab Episcopis, & Presbyteris, quàm à Subdiaconis, quia castitatem promittebant, etiam defunctis maritis ad secundas nuptias transire non poterant. Concil. Aurel. 1. can. 13. Si se quacunque mulier duplici conjugio Presbyteri, vel Diaconi relicta conjunxerit, aut castigati separentur, aut certe si in criminum intentione persisterint, pari excommunicatione plestantur. Concil. Altiflod. can. 22. Non licet relicta Presbyteri, nec relicta Diaconi, nec Subdiaconi post ejus mortem maritum acciperet. Epaun. can. 32. Relicta Presbyteri, sive Diaconi, si cuiquamque nupsit, eam ab Ecclesia elongentur, donec à conjunctione illicita separentur. Concil. Brachar. 1. can. 19. Vidua Episcopi, Presbyteri, Diaconi, si maritum acceperit, nullus clericus, nulla religiosa cum ea convivium sumat, nunquam communicet, nisi moriens. Tolet. 1. can. 18. Earum tamen matrimonium validum fuisse, quia votum castitatis ipsarum tantum simplex erat, non verò solenne, rectè probat ex Concil. Tolet. 1. can. 16. Basil. de matrim. lib. 7. capite 25. num. final.

CAPUT VII.

Idem (a) Brixienf. Episcopo.

EX publico instrumento, quod nobis est præsentatum, & ex tenore literarum tuarum nobis innouit, quod cum venerabilis frater noster Veronen. Episcop. de mandato nostro causam matrimonii, quæ inter Agelaten. virum, & Matthemiam mulierem vertebatur, suscepisset sine canonico terminandam, auditis utriusque partis allegationibus, inter eos judiciali sententiâ matrimonium approbavit, & eidem mulieri præcepit, ut ad virum suum rediret, & exhiberet conjugalem affectum. Verum cum eadem mulier ad eum juxta sententiam prædicti Episcopi regredi nollet, de mandato nostro, sicut accepimus, fuit vinculo excommunicationis adstricta. Ceterum, quia præfata mulier, licet à præfato viro desponsata fuerit; adhuc tamen, sicut asserit, ab ipso non est cognita: f. t. p. A. f. p. m. quat. si prædictus vir mulierem ipsam non cognovit carnaliter, & eadem mulier, sicut ex parte tua nobis proponitur, ad religionem transire voluerit, receptâ ab ea sufficienti cautione, quod vel ad religionem transire, vel ad virum suum redire infra duorum mensium spatium debeat, ipsam contrad. & ap. cess. à sententia, quâ tenetur, absolvas. Ita quod si ad religionem transire maluerit, uterque restituat alteri, si qua (b) alter ab altero habuerit; & vir ipse, eâ religionis habitum assumente, ad alia vota licentiam habeat transeundi. Sanè quod Dominus in Evangelio dicit: Non licet viro uxorem suam, nisi ob causam fornicationis dimittere; intelligendum est secundum interpretationes sacri eloquii, de his, quorum matrimonium est carnali copulâ consummatum, sine qua matrimonium consummari non potest; & ideo si prædicta mulier non fuit à viro suo cognita, licitum est ei ad religionem transire.

NOTÆ.

1. (a) Brixienf.] Ita legitur in prima collectione, sub hoc tit. c. 7. & post Concil. Lat. p. 5. c. 8. ex quibus collectionibus textum hunc transcribo. De Brixienf. dicepsi aliqua notavi in c. tne, de procur. D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. III. Pars II.

(b) Ab altero habuerit.] Consonat Capitulare Ludovici addit. 3. capite 20. ibi: Si sponsus vel sponsa intraverit monasterium, id quod arrarum nomine datum est, in simplum tantum redatur.

datur. Et jure etiam civili, cum matrimonium consummatum erat, idem procedebat, ac si solum esset matrimonium per mortem, *novel. 22. festin. cap. 5.* ibi: *Brevi solatium consequente eo, qui relictus est, ut prater restitutionem dotis, vel propter nuptias donationis retentionem id lucratur, de quo convenit in casu mortis.* Non autem lucratur, inquit Justinianus, id, de quo convenit in casum repudii;

quia hæc conjugii dissolutio potius ad mortem accedit, quam ad repudium, cum religiosus mortuus mundo dicatur. *cap. placuit 16. quasi. 1.* De dote, lucris dotalibus, arris, & jocalibus restituendis soluto matrimonio rato, seu consummato, per ingressum religionis, agunt Tondutus *rom. 1. resol. benef. cap. 16. num. 7.* Zypæus *ad hunc tit. consult. 1.*

CAPUT VIII.

Idem G. Priori, & Fratribus (a) S. Joannis.

Vxoratum autem sine licentia propriæ uxoris inter vos nullatenus recipiatis, quæ integræ famæ, & opinionis ita existat, quod nulla marito (b) suspicio habeatur, eam ad secunda vota velle migrare, vel quod minus continenter debeat vivere: quæ si, prout dictum est, talis extiterit, marito ejus in consortio vestro recepto, ipsa publicè in conspectu Ecclesiæ continentiam professâ, in domo propriâ cum filiis suis, familiaque poterit permanere. Si autem talis fuerit, quæ suspicione non careat, voto continentiam celebrato à secularium hominum conversatione se removeat, & in loco religioso, ubi Deo serviat, perpetuò commoretur. Nullus vestrum audeat aliquam mulierem confurare, vel eam ad (c) habitandum secum assumat.

NOTÆ.

- (a) *S. Ancti Joannis.*] Ita etiam legitur in prima collectione, *sub hoc ritul. cap. 8.* ubi additur, *pars capituli ad petitionem:* post Concil. Later. p. 5. cap. 9. legitur *Alexand. III. Priori G. & Fratribus juxta disciplinam bonæ memoriæ Electi viventibus.* Et in *cap. ad petitionem, de regul. in 1. collect.* ubi extat prior pars hujus textus, legitur, *Alexander III. Cruciatas.* Quæ omnia mirè conveniunt, si observemus, congregationem Cruciatorum, seu Cruciferorum, sic dictam fuisse à cruce, quam religiosi manibus circumferunt; institutam à Sancto Cleto Pontifice anno Christi 83, quæ renovata fuit à sancto Cyriaco Episcopo Hierosolym. post inventam Christi crucem à sancta Helena Constantinii Imperatoris matre, anno plus minusve 358. Item ab Urbano II. anno 1087. ab Alexandro III. & Cælestino III. anno 1197. & ab Innoc. III. sed præsertim à Pio II. in Concilio Mantifano anno 1460. Hujus Pontificis decreto ferunt Cruciferi manibus cruces argenteas, & alicubi in pectore ex albo, & rubro panno. Utuntur etiam habitu caruleo, & servant regulam sancti Augustini. Priscis seculis habuerunt plusquam ducenta monasteria per Hispaniam, Galliam, & Germaniam, Dalmatiam, & Græciam; nunc intra Italiam continentur. Plura de his Cruciferis tradunt Marcus Ant. Boldus, & Benedictus Leo historici ejusdem familie. Baronius *tom. 1. anno 93. & in Martyrol. die 27. Aprilis, Acuña in cap. generalis 12. 54. dist.* Unde rectè in scripto textus in *dict. cap. ad petitionem*, ita conpicitur, *Alexan-*

der III. Cruciatas. Et à Pontifice approbatur, & commendatur eorum Religio per hæc verba: *Ad petitionem vestram, regulam, secundum quam vivere debeatis, & omnipotenti Deo servare, duximus constituendam. In primis id statuentes, ut professionem majori Priori faciant omnes laici in manu ejus, se absque proprio victurus promittentes, & continentiam, in quantum permiserit divina gratia, servare. Qui quidem, & tam clerici, quam laici, proprio Magistro, animarum suarum Rectori debitam in omnibus reverentiam promittant, nec alicui inter vos professo liceat ad alium Ordinem absque Prioris licentia nullo modo transire, nisi forte ad Religionem migraverit arctiorem. Nullus absque majoris Prioris licentia hospitalale audeat facere; nullus proprium habeat: siquid acquisierit, suo Rectori assignet: nullus vestrum alii vobiscum esse volenti crucem tribuat, sed per medium annum integrum vobiscum in probatione permaneat, & tunc majori Priori presentetur, ut ab ipso, non ab alio crucem suscipiat. Et in *dict. cap. 9. p. 5.* post Concil. Later. rectè habetur, *Priori G. Giraldo videlicet, & fratribus juxta disciplinam bonæ memoriæ Electi (lege Cleti) viventibus.* Quia fratres isti regulam à B. Cleto institutam profitebantur: Monasterium autem S. Joannis, cujus mentio hic fit, erat ipsorum Cruciatorum; unde facile deducitur, in presenti agi de ipsis religiosi cruciatas.*

(b) *Suspicio.*] Juxta tradita in *cap. 1. hoc tit.*
(c) *Habitandum secum.*] Juxta adducta supra in *cap. 6. de regul.*